

“The nation that destroys its soil destroys itself”

Onder dit motto van de wijze, Amerikaanse president Franklin D. Roosevelt is de nieuwe Kennisagenda Bodem en Ondergrond in april 2016 verschenen. De kennisagenda bouwt hiermee voort op de ingeslagen weg van beschermen en benutten van bodem en ondergrond. De kennisagenda laat zich lezen als de formulering van de kennisbehoefte voor een complex optimalisatievraagstuk. De kennisbehoefte is uitgewerkt aan de hand van in eerste instantie maatschappelijke opgaven en aanvullend thema's en dwarsverbanden (zie tabel). Er is hierbij op een zeer heldere manier ook aandacht besteed aan de relatie tussen deze opgaven en thema's. Ik vind dat de nieuwe kennisagenda zo uitblinkt in helderheid mede dankzij de strakke, sobere opzet.

Door: Jasper Griffioen

Over de auteur:

Jasper Griffioen, TNO Geologische Dienst en Universiteit Utrecht

Wat valt er verder op aan de agenda? Ten eerste dat de kennisagenda het hele dieptetraject dekt van de bouwvoor tot de olien- en gasreservoirs en daarmee uiterst compleet is. De aardbevingen in Groningen hebben hun werk als wake-up call dus uitstekend gedaan. Uiteraard veel aandacht voor bodem en landbouw met daarbij ook aandacht voor de keerzijde van intensivering. Ten tweede een pleidooi voor goede verbinding met het natuurlijk bodem-watersysteem onder *Bodem onder de gezonde slimme stad*. Het *Building-with-Nature* concept, zoals dat de afgelopen jaren uitgewerkt is richting waterveiligheid met o.a. de Zandmotor, zouden we ook meer moeten uitwerken richting de stad. Verder de aanwezigheid van een maatschappelijke opgave die we snel over het hoofd zien: *Bodem en mobiliteit en transport*. De ondergrond biedt ook eenvoudigweg 3-dimensionale ruimte als ecosysteemdienst en hoe benutten we die ruimte het best? Hoe maken we onderhoud van de ondergrondse infrastructuur veiliger, goedkoper, efficiënter?

NIET IN DE KENNISAGENDA: DE BODEM ALS KUNST.

En hoe nu aan de slag? Er komen meerdere nieuwe programma's voor kennisontwikkeling waarbij veel nog in de opbouwfase is. Het Kennis- en Innovatieprogramma Bodem en Ondergrond gaat binnenkort van start en onlangs is ook een verdiepingsslag gemaakt in de Nationale Wetenschapsagenda middels het formuleren van voorstellen voor thematische routes (NWA, 2016). Twee thematische routes - waarbij ik betrokken ben geweest - hebben te maken met bodem en grondwater *de Blauwe Route, Water als weg naar innovatieve en duurzame groei* en *Een investeringsagenda voor NWA route 15 Kwaliteit van de omgeving*. Bij het verder formuleren van kennisontwikkeling voor bodembeheer is het modieus om te pleiten voor market-pull onderzoek. Ik ben van mening dat dat een te eenzijdige invalshoek is, ik vind dat er ook ruimte moet zijn voor technology-push onderzoek. Graag citeer ik hiervoor een andere beroemde Amerikaan, namelijk Henry Ford die het volgende heeft gezegd over innovatie: *“If I had asked my customers what they wanted, they would have said a faster horse.”*

1	Bodem en landbouw en voedsel
2	Bodem en leefbaarheid landelijk gebied en natuur
3	Bodem en klimaatverandering, mitigatie en adaptatie
4	Bodem, ondergrond en water
5	Bodem onder de gezonde slimme stad
6	Bodem en mobiliteit en transport
7	Bodemkwaliteitszorg
8	Bodem en energievoorziening
9	Bodem en efficiënt gebruik grondstoffen
10	Kennisbehoefte dwars over de thema's heen

TABEL: DE 10 CENTRALE ONDERWERPEN IN DE NIEUWE KENNISAGENDA BODEM EN ONDERGROND

REFERENTIES

- NWA, 2016. <https://vragen.wetenschapsagenda.nl/routes-view> - bezocht 3 juni 2016.
- Kennisagenda Bodem en Ondergrond 2016, april 2016, 82 pp.